

PLENUL CONSILIULUI CONCURENȚEI

Republica Moldova, MD-2068, Chișinău, str. Alecu Russo, 1
E-mail: office@competition.md; www.competition.md

DECIZIE

mun. Chișinău

din 29 decembrie 2023

Nr. DA-19/20-65

Plenul Consiliului Concurenței,

acționând în temeiul art. 41 din Legea concurenței* nr. 183 din 11.07.2012 (în continuare – Legea concurenței), Hotărârii Parlamentului nr. 331 din 30.11.2018 privind numirea în funcție a membrilor Plenului Consiliului Concurenței, Hotărârii Parlamentului nr. 33 din 17.02.2022 privind numirea în funcția a unui membru și președinte al Plenului Consiliului Concurenței, Hotărârii Parlamentului nr. 380 din 07.12.2023 privind numirea în funcția de vicepreședinte al Plenului Consiliului Concurenței, Hotărârii Parlamentului nr. 381 din 07.12.2023 privind numirea în funcția de membru al Plenului Consiliului Concurenței, Hotărârii Parlamentului nr. 382 din 07.12.2023 privind numirea în funcția de membru al Plenului Consiliului Concurenței,

examinând raportul de investigație asupra cazului inițiat prin Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 19 din 03.07.2020 (modificată prin Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 09 din 01.07.2022), materialele acumulate în cadrul investigației, observațiile părților, precum și urmare a audierilor desfășurate la data de 13.03.2023

A CONSTATAT:

1. În baza notei examinatorului nr. DA-07/157 din 30.06.2020 referitor la unele aspecte ce țin de activitatea întreprinderilor „Verilarproiect” SRL și „Protecția” SA, Plenul Consiliului Concurenței a emis Dispoziția nr. 19 din 03.07.2020 (modificată prin Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 09 din 01.07.2022) privind inițierea investigației referitor la semnele încălcării art. 5 din Legea concurenței de către întreprinderile „Verilarproiect” SRL și „Protecția” SA, participante în cadrul procedurilor electronice de achiziții publice organizate și/sau desfășurate în perioada 2019-2020.

2. Astfel, obiectul investigației inițiate prin Dispoziția nr. 19 din 03.07.2020 îl constituie acțiunile întreprinderilor „Verilarproiect” SRL și „Protecția” SA, participante în cadrul procedurilor electronice de achiziții publice organizate și/sau desfășurate în perioada 2019-2020, fiind prezente semne de încălcare a art. 5 din Legea concurenței.

I. PĂRȚILE IMPLICATE

3. „Verilarproiect” SRL¹ (succesor de drepturi și obligații „Verilarproiect” SA),
X X X.
4. „Protecția” SA², X X X.

II. PIAȚA RELEVANTĂ: PIAȚA PRODUSULUI ȘI PIAȚA GEOGRAFICĂ

5. Examinarea problemelor concurențiale și evaluarea unei cauze de concurență se efectuează în cadrul pieței relevante.
6. Potrivit art. 4 din Legea concurenței, piața relevantă este definită drept piață în cadrul căreia trebuie evaluată o anumită problemă de concurență și care se determină prin raportarea pieței relevante a produsului la piața geografică relevantă.
7. În cazul procedurilor de achiziție publică, piața relevantă prezintă un specific aparte, întrucât autoritățile publice pot desfășura achiziții numai prin organizarea unor proceduri concurențiale. Astfel, manifestarea concurenței pentru produsele sau serviciile care fac obiectul achiziției publice are loc doar în momentul organizării și desfășurării acesteia. Întreprinderile care depun oferte de participare concurează prin oferta financiară și/sau tehnică, în funcție de criteriul de atribuire ales de autoritatea contractantă, abia după calificarea lor din punct de vedere al respectării criteriilor de calificare și selecție.
8. Având în vedere că, în cadrul achizițiilor publice concurența se manifestă în limita obiectului licitației, **piața relevantă a produsului** urmează a fi determinată pentru fiecare achiziție publică în parte, în dependență de obiectul acesteia.
9. Totodată, menționăm că **piața relevantă geografică** cuprinde zona în care întreprinderile implicate în cererea și oferta de produse sau servicii, în care condițiile de concurență sunt suficient de omogene și care poate fi delimitată de zonele geografice învecinate, deoarece condițiile de concurență diferă în mod apreciabil în respectivele zone. Astfel, nu este necesară o omogenitate perfectă a condițiilor de concurență între operatori, fiind suficient dacă acestea sunt „similare” sau „suficient de omogene”.

¹ X X X

² X X X

10. Dat fiind faptul că, ofertele publice sunt valabile pe teritoriul Republicii Moldova, iar întreprinderilor li se asigură o dimensiune națională de intrare pe piață/participare la concursurile respective, în temeiul prevederilor art. 30 alin. (2) lit. d) din Legea concurenței, piața geografică relevantă este considerată de dimensiune națională, respectiv teritoriul Republicii Moldova.
11. Astfel, **piața relevantă** se determină, după cum urmează.
- Pentru achiziția publică (cerere a ofertelor de prețuri) electronică MD-1549866994779 - ***achiziționarea lucrărilor de reparație a aulelor din incinta Blocului Morfologic (niv. 1 și 2) din bd. Ștefan cel Mare 192***, organizată și desfășurată de IP USMF "Nicolae Testemițanu", pe teritoriul Republicii Moldova
 - Pentru achiziția publică (licitație deschisă) electronică MD-1556275774634 - ***achiziționarea lucrărilor de reparație a IP Liceul Teoretic „Spiru Haret”***, organizată și desfășurată de IP Liceul Teoretic „Spiru Haret”, pe teritoriul Republicii Moldova
 - Pentru achiziția publică (cerere a ofertelor de prețuri) electronică MD-1556788573130 - ***achiziționarea lucrărilor reparație al IT4BA (ASEM bloc B et.8)***, organizată și desfășurată de Academia de Studii Economice din Moldova, pe teritoriul Republicii Moldova
 - Pentru achiziția publică (cerere a ofertelor de prețuri) MD-1558676499999 - ***achiziționarea lucrărilor de reparație a nodurilor sanitare a CEMF „Raisa Pacalo”***, organizată și desfășurată de Centrul de excelență în medicină și farmacie „Raisa Pacalo”, pe teritoriul Republicii Moldova
 - Pentru achiziția publică (cerere a ofertelor de prețuri) electronică MD-1558687203643 - ***achiziționarea lucrărilor de reparație a blocurilor sanitare la căminul nr.2 al ASEM din str. Florilor 2/2***, organizată și desfășurată de Academia de Studii Economice din Moldova, pe teritoriul Republicii Moldova
 - Pentru achiziția publică (cerere a ofertelor de prețuri) electronică MD-1558937845224 - ***achiziționarea lucrărilor de reparație exterioare la blocul de studii D al ASEM***, organizată și desfășurată de Academia de Studii Economice din Moldova, pe teritoriul Republicii Moldova
 - Pentru achiziția publică (licitație publică) electronică MD-1553085678420 - ***achiziționarea lucrărilor de reparație a acoperișului tip plat a sălii de conferință în incinta IMSP "Institutul Oncologic"***, organizată și desfășurată de IMSP Institutul Oncologic, pe teritoriul Republicii Moldova
 - Pentru achiziția publică (licitație publică) electronică MD-1561099571788 - ***achiziționarea lucrărilor de reparație a acoperișului tip plat a sălii de conferință în incinta IMSP "Institutul Oncologic" (repetat)***, organizată și desfășurată de IMSP Institutul Oncologic, pe teritoriul Republicii Moldova

- Pentru achiziția publică (licitație deschisă) electronică MD-1604568155936 - **achiziționarea lucrărilor de reparație în cantina bl. B al ASEM în vederea organizării unui HUB studențesc**, organizată și desfășurată de Academia de Studii Economice din Moldova, pe teritoriul Republicii Moldova

III. ACTE ȘI FAPTE CONSTATATE

12. În scopul examinării participării întreprinderilor „Verilarproiect” SRL și „Protecția” SA, în cadrul procedurilor de achiziții publice în perioada 2019-2020, au fost analizate următoarele proceduri.
13. **Achiziția publică (cerere a ofertelor de prețuri) MD-1549866994779, organizată și desfășurată de IP USMF ”Nicolae Testemițeanu”, achiziționarea lucrărilor de reparație a aulelor din incinta Blocului Morfologic (niv. 1 și 2) din bd. Ștefan cel Mare 192³**
14. Valoarea estimată a achiziției – 460 733,33 MDL, fără TVA.
15. Conform paginii www.mtender.gov.md, la procedura analizată, până la termenul-limită 25.02.2019, ora 11:00, au depus oferte 6 (șase) întreprinderi.
16. Tabelul 1. Ofertanții la procedura analizată

Denumirea întreprinderii	Publicare ofertă		Valoarea ofertei (MDL, fără TVA)
	Data	Ora	
„Danstar Evolution” SRL	22.02.2019	14:49	283 610,78
„Olbi Com” SRL	18.02.2019	23:54	295 898,00
„Hiperteh” SRL	22.02.2019	13:21	319 432,64
„Protecția” SA	25.02.2019	09:39	327 781,00
„Verilarproiect” SRL	22.02.2019	10:24	349 443,00
„Serpavis” SRL	25.02.2019	09:53	350 694,63

17. În rezultatul examinării, evaluării și comparării ofertelor, oferta întreprinderii „Danstar Evolution” SRL a fost respinsă/ descalificată, fiind desemnată câștigătoare (14.03.2019, ora 13:20) oferta întreprinderii „Olbi Com” SRL.
18. Din analiza ofertelor de participare depuse de întreprinderile „Protecția” SA și „Verilarproiect” SRL la procedura de achiziție publică analizată, s-au constatat următoarele aspecte.

19. **Achiziția publică (licitație deschisă) MD-1556275774634, organizată și desfășurată de IP Liceul Teoretic „Spiru Haret”, achiziționarea lucrărilor de reparație a IP Liceul Teoretic „Spiru Haret”⁴**
20. Valoarea estimată a achiziției – 4 770 164,16 MDL, fără TVA.

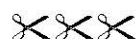
³ <https://mtender.gov.md/tenders/ocds-b3wdp1-MD-1549866994779?tab=contract-notice>

⁴ <https://mtender.gov.md/tenders/ocds-b3wdp1-MD-1556275774634?tab=contract-notice>

21. Conform paginii www.mtender.gov.md, la procedura analizată, până la termenul-limită 14.05.2019, ora 10:00, au depus oferte 10 (zece) întreprinderi.
22. Tabelul 3. Ofertanții la procedura analizată

Denumirea întreprinderii	Publicare ofertă		Valoarea ofertei (MDL, fără TVA)
	Data	Ora	
„Verilarproiect” SRL	14.05.2019	09:31	2 498 854,00
„Protecția” SA	14.05.2019	09:43	2 691 847,00
„Giesena” SRL	13.05.2019	22:24	2 911 362,83
„Noni-In” SRL	14.05.2019	09:30	3 200 814,52
„Darconstruct MRVD” SRL	13.05.2019	19:43	3 288 687,09
„Galicus” SRL	14.05.2019	09:26	3 299 803,64
„Atractiv Invest” SRL	14.05.2019	09:51	3 332 799,04
„Vicoliv Grup” SRL	13.05.2019	16:35	3 452 952,66
„Hiperteh” SRL	08.05.2019	13:35	3 671 349,04
„Prestigiu-AZ” SRL	14.05.2019	09:50	4 020 578,89

23. În rezultatul examinării, evaluării și comparării ofertelor oferta întreprinderii „Verilarproiect” SRL a fost desemnată câștigătoare (06.06.2019 ora 17:10).
24. Din analiza ofertelor de participare depuse de întreprinderile „Protecția” SA și „Verilarproiect” SRL la procedura de achiziții analizată, s-au constatat următoarele aspecte.

25. *Achiziția publică (cerere a ofertelor de prețuri) MD-1556788573130, organizată și desfășurată de Academia de Studii Economice din Moldova, achiziționarea lucrărilor reparație al IT4BA (ASEM bloc B et.8)*⁵
26. Valoarea estimată a achiziției – 1 824 790,00 MDL, fără TVA.
27. Conform paginii www.mtender.gov.md, la procedura analizată, până la termenul-limită 29.05.2019, ora 11:25, au depus oferte 7 (șapte) întreprinderi.
28. Tabelul 5. Ofertanții la procedura analizată

Denumirea întreprinderii	Publicare ofertă		Valoarea ofertei (MDL, fără TVA)
	Data	Ora	
„Maistcons Grup” SRL	29.05.2019	09:38	1 141 954,76
„Protecția” SA	29.05.2019	10:35	1 300 033,00
„Verilarproiect” SRL	29.05.2019	10:51	1 378 256,00
„Darconstruct MRVD” SRL	23.05.2019	00:00	1 389 997,34
„Serpavis” SRL	28.05.2019	23:17	1 445 228,18
„Hiperteh” SRL	28.05.2019	15:52	1 474 101,24
„5AQ Invest” SRL	29.05.2019	11:02	1 556 233,64

29. La 30.05.2019, în intervalul 15:00 - 15:32, a derulat licitația electronică.
30. Tabelul 6. Ofertele în cadrul licitației.

⁵ <https://mtender.gov.md/tenders/ocds-b3wdp1-MD-1556788573130?tab=contract-notice>

Denumirea întreprinderii	Runda 1		Runda 2		Runda 3	
	Ora	Oferta	Ora	Oferta	Ora	Oferta
„Protecția” SA	15:08	1141950,00	15:18	1088954,00	15:29	948953,00
„Maistcons Grup” SRL	15:10	1138954,00	15:20	1088953,90	15:31	1085953,90
„Verilarproiect” SRL	15:06	1278256,00	15:17	1258256,00	15:27	1253256,00
„Hiperteh” SRL	15:10	1474101,24	15:21	1474101,24	15:23	1257256,00
„Darconstruct MRVD” SRL	15:10	1389997,34	15:21	1389997,34	15:31	1389997,34
Serpavis SRL	15:10	1445228,18	15:21	1445228,18	15:31	1445228,18
5AQ Invest SRL	15:10	1556233,64	15:21	1556233,64	15:31	1556233,64

31. În rezultatul examinării, evaluării și comparării ofertelor ofertele „Protecția” SA și „Maistcons Grup” SRL – refuzate, pe criteriul „*Lipsa justificări sumei ofertei anormal de scăzută prin neprezentarea documentelor respective solicitate*”, iar oferta întreprinderii „Verilarproiect” SRL a fost desemnată câștigătoare (01.07.2019, ora 10:30), cu notificarea „*Reeșind din prevederile art.66(3) și (4) al Legii nr.131 din 03.07.2015 (cu modificările ulterioare) și respectînd condițiile licitației în cauză grupul de lucru pentru achiziții al ASEM a decis: A desemna cîștigătorul concursului privind achiziționarea ”Lucrărilor de reparație al IT4BA (ASEM bloc ”B” et.8)” compania Verilarproiect SA*”.
32. Prin scrisoarea ✂✂✂, autoritatea contractantă a solicitat de la „Verilarproiect” SRL, „Protecția” SA, „Maistcons Grup” SRL și „Hiperteh” SRL, justificarea prețului anormal de scăzut (peste 15% mai mic decât valoarea estimativă a lucrărilor), inclusiv argumentarea prețurilor exagerat de mici pentru materiale. ✂✂✂.
33. ✂✂✂.
34. ✂✂✂.
35. Din analiza ofertelor de participare depuse de întreprinderile „**Protecția**” SA și „**Verilarproiect**” SRL la procedura de achiziție publică analizată, s-au constatat următoarele aspecte de relevanță.
- ✂✂✂
36. **Achiziția publică (cerere a ofertelor de prețuri) MD-1558676499999, organizată și desfășurată Centrul de excelență în medicină și farmacie „Raisa Pacalo”, achiziționarea lucrărilor de reparație a nodurilor sanitare a CEMF „Raisa Pacalo”⁶**
37. Valoarea estimată a achiziției – 666 666,00 MDL, fără TVA.
38. Conform paginii www.mtender.gov.md, la procedura analizată, până la termenul-limită 06.06.2019, ora 12:00, au depus oferte 4 (patru) întreprinderi.
39. Tabelul 8. Ofertanții la procedura analizată

⁶ <https://mtender.gov.md/tenders/ocds-b3wdp1-MD-1558676499999?tab=contract-notice>

Denumirea întreprinderii	Publicare ofertă		Valoarea ofertei (MDL, fără TVA)
	Data	Ora	
„Protecția” SA	06.06.2019	9:31	399 996,00
„Verilarproiect” SRL	06.06.2019	8:52	450 593,00
„SDS Ekip” SRL	06.06.2019	10:15	500 252,00
„Universal Instal” SRL	06.06.2019	10:37	510 653,00

40. În rezultatul examinării, evaluării și comparării ofertelor oferta întreprinderii „Verilarproiect” SRL a fost desemnată câștigătoare (07.06.2019, ora 14:41), oferta „Protecția” SA fiind descalificată pe criteriul „oferta este anormal de scăzută”.
41. Prin scrisoarea ✂✂✂, autoritatea contractantă a solicitat de la „Protecția” SA argumentarea ofertei anormal de scăzută și justificarea prețurilor, ✂✂✂.
42. Din analiza ofertelor de participare depuse de întreprinderile „Protecția” SA și „Verilarproiect” SRL la procedura de achiziție publică analizată, s-au constatat următoarele aspecte.

✂✂✂

43. *Achiziția publică (cerere a ofertelor de prețuri) electronică MD-1558687203643, organizată și desfășurată de Academia de Studii Economice din Moldova, achiziționarea lucrărilor de reparație a blocurilor sanitare la căminul nr.2 al ASEM din str. Florilor 2/2⁷*
44. Valoarea estimată a achiziției – 1 583 104,97 MDL, fără TVA.
45. Conform paginii www.mtender.gov.md, la procedura analizată, până la termenul-limită 10.06.2019, ora 11:00, au depus oferte 7 (șapte) întreprinderi.
46. Tabelul 10. Ofertanții la procedura analizată

Denumirea întreprinderii	Publicare ofertă		Valoarea ofertei (MDL, fără TVA)
	Data	Ora	
„Maistcons Grup” SRL	10.06.2019	9:53	1 015 752,87
„Hiperteh” SRL	07.06.2019	15:14	1 094 188,15
„Eurogalex Prim” SRL	10.06.2019	10:27	1 192 393,81
„Verilarproiect” SRL	10.06.2019	9:02	1 262 397,00
„Protecția” SA	10.06.2019	8:35	1 296 051,00
„Dinocta” SRL	10.06.2019	9:54	1 339 275,00
„Metantenc” SRL	09.06.2019	15:19	1 440 949,86

47. La 11.06.2019, în intervalul 15:00 - 15:32, a derulat licitația electronică.
48. Tabelul 11. Ofertele în cadrul licitației

Denumirea întreprinderii	Runda 1		Runda 2		Runda 3	
	Ora	Oferta	Ora	Oferta	Ora	Oferta
„Hiperteh” SRL	15:10	1 094 188,15	15:18	1 015 751,87	15:30	982 242,00

⁷ <https://mtender.gov.md/tenders/ocds-b3wdp1-MD-1558687203643?tab=contract-notice>

„Protecția” SA	15:03	1 286 051,00	15:14	1 160 500,00	15:27	982 243,00
„Maistcons Grup” SRL	15:10	1 015 752,87	15:21	1 015 752,87	15:29	995 000,00
„Verilarproiect” SRL	15:05	1 247 390,00	15:15	1 180 310,00	15:31	1 180 310,00
„Eurogalex Prim” SRL	15:10	1 192 393,81	15:21	1 192 393,81	15:31	1 192 393,81
„Metantenc” SRL	15:10	1 440 949,86	15:21	1 440 949,86	15:21	1 339 000,00
„Dinocta” SRL	15:10	1 339 275,00	15:21	1 339 275,00	15:31	1 339 275,00

49. În rezultatul examinării, evaluării și comparării ofertelor, oferta întreprinderii „Hiperteh” SRL a fost desemnată câștigătoare (09.07.2019 ora 12:23), cu notificarea „Reeșind din prevederile art.66 (3) și (4) al Legii nr.131 din 03.07.2015 (cu modificările ulterioare) și respectînd condițiile licitației în cauză grupul de lucru pentru achiziții al ASEM a decis: A desemna cîștigătorul concursului privind achiziționarea ”Lucrărilor de reparația blocurilor sanitare la căm.2 al ASEM” compania ”Hiperteh” SRL”.
50. Din analiza ofertelor de participare depuse de întreprinderile „Protecția” SA și „Verilarproiect” SRL la procedura de achiziție publică analizată, s-au constatat următoarele aspecte.

51. **Achiziția publică (cerere a ofertelor de prețuri) electronică MD-1558937845224, organizată și desfășurată de Academia de Studii Economice din Moldova, achiziționarea lucrărilor de reparație exterioare la blocul de studii D al ASEM⁸**
52. Valoarea estimată a achiziției – 1 014 315,00 MDL, fără TVA.
53. Conform paginii www.mtender.gov.md, la procedura analizată, până la termenul-limită 13.06.2019, ora 11:00, au depus oferte 5 (cinci) întreprinderi.
54. Tabelul 13. Ofertanții la procedura analizată

Denumirea întreprinderii	Publicare ofertă		Valoarea ofertei (MDL, fără TVA)
	Data	Ora	
„Metantenc” SRL	12.06.2019	10:42	746 039,44
„Serpavis” SRL	12.06.2019	21:56	791 670,02
„ISM-Design” SRL	13.06.2019	9:14	799 858,64
„Dinocta” SRL	13.06.2019	7:35	823 118,30
„Protecția” SA	12.06.2019	14:42	823 118,30

55. La 14.06.2019, în intervalul 15:00 - 15:23, a derulat licitația electronică, în trei runde, cu pasul minim 2 000 MDL.
56. Tabelul 14. Ofertele în cadrul licitației

Denumirea întreprinderii	Runda 1		Runda 2		Runda 3	
	Ora	Oferta	Ora	Oferta	Ora	Oferta
„Metantenc” SRL	15:07	746 039,44	15:15	746 039,44	15:21	722 000,00

⁸ <https://mtender.gov.md/tenders/ocds-b3wdp1-MD-1558937845224?tab=contract-notice>

„Dinocta” SRL	15:07	823 118,30	15:08	777 200,00	15:17	722 200,00
„Serpavis” SRL	15:07	791 670,02	15:13	770 000,00	15:20	723 000,00
„Protectia” SA	15:02	798 000,00	15:10	770 600,00	15:18	727 900,00
„ISM-Design” SRL	15:03	797 858,64	15:15	797 858,64	15:22	797 858,64

57. În rezultatul examinării, evaluării și comparării ofertelor, oferta întreprinderii „Metantenc” SRL a fost desemnată câștigătoare (14.06.2019 ora 15:23).
58. ✕✕✕.
59. ✕✕✕.
60. Organizația pentru Cooperare și Dezvoltarea Economică (OECD) a elaborat Liniile directoare pentru combaterea trucării ofertelor în cadrul licitațiilor publice. Astfel, potrivit documentului una din formele de trucare a ofertei este reținerea de la ofertare, care reprezintă un acord între competitori în care una sau mai multe întreprinderi consimt să se abțină de la ofertare sau să retragă o ofertă prezentată anterior astfel încât oferta câștigătorului desemnat să fie acceptată⁹.
61. ***Achiziția publică (licitație publică) electronică MD-1553085678420, organizată și desfășurată de IMSP Institutul Oncologic, achiziționarea lucrărilor de reparație a acoperișului tip plat a sălii de conferință în incinta IMSP ”Institutul Oncologic”¹⁰***
62. Valoarea estimată a achiziției – 3 100 000,00 MDL, fără TVA.
63. Conform paginii www.mtender.gov.md, la procedura analizată, până la termenul-limită 12.04.2019, ora 12:06, au depus oferte 13 (treisprezece) întreprinderi.
64. Tabelul 15. Ofertanții la procedura analizată

Denumirea întreprinderii	Publicare ofertă		Valoarea ofertei (MDL, fără TVA)
	Data	Ora	
„Verilarproiect” SRL	11.04.2019	12:06	1 424 403,00
„Consprimfort” SRL	12.04.2019	1:20	1 450 227,79
„Danstar Evolution” SRL	12.04.2019	10:26	1 469 779,73
„Acoperis Perfect” SRL	11.04.2019	17:38	1 632 238,52
„Mihcons Plus” SRL	11.04.2019	17:16	1 679 390,18
„5AQ Invest” SRL	12.04.2019	10:40	1 830 210,47
„Mavitex-Cons” SRL	12.04.2019	10:26	1 925 282,23
„Atractiv Invest” SRL	12.04.2019	9:55	2 051 552,84
„Caves Grup” SRL	10.04.2019	17:11	2 138 881,30
„Dinocta” SRL	10.04.2019	22:22	2 155 170,48
„Metantenc” SRL	08.04.2019	13:04	2 168 426,52
„Toplider” SRL	12.04.2019	12:03	2 232 000,00
„Nobil Invest” SRL	12.04.2019	10:30	2 356 000,01

65. Procedura de achiziții publică a fost anulată.

⁹ <https://www.oecd.org/competition/cartels/fightingbidrigginginpublicprocurement.htm>

¹⁰ <http://mtender.gov.md/tenders/ocds-b3wdp1-MD-1553085678420?tab=contract-notice>

66. ✂✂✂.

67. **Achiziția publică (licitație publică) electronică MD-1561099571788, organizată și desfășurată de IMSP Institutul Oncologic, achiziționarea lucrărilor de reparație a acoperișului tip plat a sălii de conferință în incinta IMSP "Institutul Oncologic" (repetat)¹¹**

68. Valoarea estimată a achiziției – 3 100 000,00 MDL, fără TVA.

69. Conform paginii www.mtender.gov.md, la procedura analizată, până la termenul-limită 12.07.2019, ora 10:00, au depus oferte 12 (douăsprezece) întreprinderi.

70. Tabelul 16. Ofertanții la procedura analizată

Denumirea întreprinderii	Publicare ofertă		Valoarea ofertei (MDL, fără TVA)
	Data	Ora	
„Protecția” SA	11.07.2019	10:51	1 368 839,00
„Verilarproiect” SRL	10.07.2019	15:52	1 394 716,00
„Consprimfort” SRL	12.07.2019	9:17	1 398 402,75
„Mihcons Plus” SRL	11.07.2019	17:38	1 405 293,47
„Universal Instal” SRL	12.07.2019	9:03	1 410 438,00
„Toplider” SRL	11.07.2019	16:28	1 442 227,80
„Danstar Evolution” SRL	11.07.2019	12:47	1 469 779,73
„Nobil Invest” SRL	12.07.2019	9:18	1 611 486,67
„AquaNica” SRL	12.07.2019	6:50	1 738 296,49
„SAQ Invest” SRL	12.07.2019	9:20	1 850 380,59
„Elinatcons” SRL	12.07.2019	9:33	1 859 801,92
„Metantenc” SRL	11.07.2019	9:33	2 129 802,92

71. În rezultatul examinării, evaluării și comparării ofertelor, oferta întreprinderii „Protecția” SRL a fost desemnată câștigătoare (13.08.2019, ora 15:17).

72. Prin scrisoarea ✂✂✂, autoritatea contractantă a solicitat de la „Protecția” SA justificarea prețului anormal de scăzut și, totodată, argumentarea privind capacitatea de a executa lucrările incluse în licitația publică. ✂✂✂.

73. Din analiza ofertelor de participare depuse de întreprinderile „Protecția” SA și „Verilarproiect” SRL la procedura de achiziție publică analizată, s-au constatat următoarele aspecte de relevanță.

✂✂✂

74. **Achiziția publică (licitație deschisă) electronică MD-1604568155936, organizată și desfășurată de Academia de Studii Economice din Moldova, achiziționarea lucrărilor de reparație Lucrări de reparație în cantina bl. B al ASEM în vederea organizării unui HUB studentesc¹²**

75. Valoarea estimată a achiziției – 3 000 000,00 MDL, fără TVA.

¹¹ <https://mtender.gov.md/tenders/ocds-b3wdp1-MD-1561099571788?tab=contract-notice>

¹² <https://mtender.gov.md/tenders/ocds-b3wdp1-MD-1604568155936?tab=contract-notice>

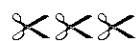
76. Conform paginii www.mtender.gov.md, la procedura analizată, până la termenul-limită 30.11.2020, ora 12:00, au depus oferte 14 (paisprezece) întreprinderi.
77. Tabelul 18. Ofertanții la procedura analizată

Denumirea întreprinderii	Publicare ofertă		Valoarea ofertei (MDL, fără TVA)
	Data	Ora	
„Maistcons Grup” SRL	30.11.2020	11:37	1 753 587,67
„Verilarproiect” SRL	30.11.2020	11:12	1 831 149,10
„Scarteh” SRL	30.11.2020	8:52	1 858 124,08
„Cons Art Engineering” SRL	30.11.2020	11:39	1 859 961,38
„Graficon-AV” SRL	29.11.2020	15:29	1 880 107,00
„Hiperteh” SRL	29.11.2020	18:46	1 903 385,84
„Denigas Construct” SRL	30.11.2020	11:26	1 939 180,00
„Protecția” SA	30.11.2020	11:15	1 948 630,62
„Euromontaj CTI” SRL	30.11.2020	10:50	1 958 452,78
„Megacon Service” SRL	30.11.2020	8:12	2 148 840,60
„Budeicom” SRL	30.11.2020	11:05	2 179 429,10
„Softconstruct” SRL	30.11.2020	11:57	2 250 000,00
„Master-Construct” SRL	30.11.2020	11:34	2 354 749,41
„Metantenc” SRL	29.11.2020	19:05	2 503 342,47

78. În rezultatul examinării, evaluării și comparării ofertelor, oferta „Maistcons Grup” SRL a fost refuzată, cu notificarea „1. În compartimentul LCM, poziția 54 au fost incluși pereți din gips-carton în loc de perete laminar scandinav din lamele de aluminiu acoperit cu vopsea de structura lemnului conform cerințelor caietului de sarcini și proiectului de design; 2. În compartimentul Ventilare, poziția 16 este indicat 5,4 m² de canale de ventilare în loc de 48,68 m² și în poziția 24 este indicat 20,9 m² în loc de 20,09 m² conform caietului de sarcini. În pozițiile 18, 19, 20, 25 nu este calculată tabla zincată de 0,7 mm grosime conform prevederilor caietului de sarcini și atenționate în perioada clarificărilor”, iar oferta întreprinderii „Verilarproiect” SRL a fost desemnată câștigătoare (03.12.2020, ora 10:52), cu notificarea „În urma examinării ofertelor grupul de lucru pentru achiziții a decis de a desemna câștigătoare oferta propusă de către compania ”Verilarproiect” SRL, deoarece corespunde cerințelor înaintate de autoritatea contractantă”.
79. Din analiza ofertelor de participare depuse de întreprinderile „Protecția” SA și „Verilarproiect” SRL la procedura de achiziție publică analizată, s-au constatat următoarele aspecte de relevanță.
- ✂✂✂
80. În scopul investigării cazului dat, în temeiul Ordinului Președintelui Consiliului Concurenței CC ✂✂✂, precum și a Delegației de efectuare a inspecției CC ✂✂✂, la ✂✂✂ a fost efectuată inspecția la sediul întreprinderii „Verilarproiect” SRL.

81. XXX.
82. XXX.
83. În vederea clarificării unor aspecte, prin adresa nr. XXX, expediate la adresa electronică XXX, a fost invitat spre interviuare XXX, administratorul „Protecția” SA. Răspuns la invitație nu a parvenit.
84. Ulterior, din fișa fiscală a fost identificat ca administrator al „Protecția” SA – XXX, care fiind contactat telefonic, la XXX, a comunicat că întreprinderea este lichidată și va remite actele de relevanță către Consiliul Concurenței.
85. XXX.
86. Astfel, prin scrisoarea cu nr. intrare XXX, parvenită în cadrul Consiliului Concurenței de pe adresa electronică XXX, a fost recepționată o copie a Deciziei Agenției Servicii Publice din 22.03.2022 privind radierea „Protecția” SA din Registrul de stat al persoanelor juridice.
87. Ulterior, prin adresarea Consiliului Concurenței XXX a fost invitat spre interviuare XXX, administratorul „Protecția” SA. Scrisoarea dată nu a fost recepționată de destinatar.
88. În conformitate cu Procesul-verbal de cercetare la fața locului din XXX, s-a constatat că XXX.
89. În vederea clarificării unor aspecte, prin adresarea Consiliului Concurenței XXX a fost solicitată asigurarea prezenței a XXX „Verilarproiect” SRL, la sediul Consiliului Concurenței pentru interviuare.
90. Prin scrisoarea cu nr. intrare XXX, referitor la prezentarea XXX, întreprinderea a comunicat telefonic că aceasta este în concediu de odihnă până în XXX.
91. Ulterior, prin adresarea Consiliului Concurenței XXX a fost invitată, repetat, spre interviuare XXX „Verilarproiect” SRL.
92. Astfel, la data de XXX, la sediul Consiliului Concurenței s-a desfășurat interviuarea XXX, care a concretizat informațiile cu referire la procedurile de achiziții publice, în care participau „Verilarproiect” SRL și „Protecția” SA:

93. Urmare, a analizei comportamentului întreprinderilor în cadrul procedurilor de achiziții publice investigate, precum și a informațiilor/ documentelor identificate în cadrul inspecției inopinate la sediul „Verilarproiect” SRL, se constată următoarele.

Concluzie: Se constată că probele acumulate referitor la comportamentul întreprinderilor „Protecția” SA și „Verilarproiect” SRL indică la participarea cu oferte truate în cadrul a 9 (nouă) proceduri de achiziții publice în perioada 11.02.2019–21.12.2020, cu următoarele argumente:

IV. CALIFICAREA LEGALĂ A ACȚIUNILOR CONSTATATE

94. În conformitate cu art. 5 din Legea concurenței, sunt interzise orice acorduri între întreprinderi sau asociații de întreprinderi, orice decizii ale asociațiilor de întreprinderi și orice practici concertate care au ca obiect sau efect împiedicarea, restrângerea sau denaturarea concurenței pe piața Republicii Moldova sau pe o parte a acesteia.
95. De asemenea, conform art. 5 alin. (3) lit. d) din Legea concurenței (în redacția în vigoare la momentul săvârșirii faptei), acordurile anticoncurențiale sunt, în special, cele îndreptate spre participarea cu oferte truate la licitații sau la orice alte forme de concurs de oferte.
96. Pentru a se putea constata incidența art. 5 alin. (1) din Legea concurenței asupra unei înțelegeri sau practici anticoncurențiale, este necesară îndeplinirea cumulativă a următoarelor trei condiții:
- existența a cel puțin două întreprinderi independente;
 - existența unui acord, a unei decizii a unei asociații de întreprinderi sau a unei practici concertate;
 - înțelegerea să aibă ca obiect sau ca efect împiedicarea, restrângerea sau denaturarea concurenței pe piața Republicii Moldova sau pe o parte a acesteia.

Existența a cel puțin două întreprinderi independente

97. Interdicțiile art. 5 din Legea concurenței sunt aplicate și impuse întreprinderilor și asociațiilor de întreprinderi, atunci când acestea produc efecte pe teritoriul Republicii Moldova.
98. În sensul definit de art. 4 din Legea concurenței, întreprindere semnifică orice entitate, inclusiv asociație de întreprinderi, angajată în activitate economică, indiferent de statutul juridic și modul de finanțare al acesteia.
99. În speța investigată, din perspectiva aplicării art. 5 din Legea concurenței, au fost identificate „Verilarproiect” SRL și „Protecția” SA, care sunt societăți comerciale organizate conform legislației Republicii Moldova. Acestea, în scopul obținerii de profit, desfășoară activitate economică având astfel calitate de întreprindere în sensul Legii concurenței.

100. Potrivit art. 4 din Legea concurenței, întreprinderile dependente sunt întreprinderi care fac parte din același grup de întreprinderi sau sunt controlate de aceeași persoană ori de aceleași persoane.
101. Totodată, grupul de întreprinderi, în sensul definit de art. 4 din Legea concurenței, este o întreprindere care exercită controlul și toate întreprinderile controlate direct sau indirect de aceasta.
102. Conform scrisorii parvenite de la Compania „REGISTRU” SA X X X, se constată că la data participării în cadrul achizițiilor investigate, întreprinderile aveau următorii asociați și administratori:
- „Verilarproiect” SRL – X X X.
 - „Protecția” SA – X X X.
103. În consecință, constatările expuse supra, precum și la Capitolul III „Părțile implicate”, demonstrează faptul că întreprinderile „Verilarproiect” SRL și „Protecția” SA erau întreprinderi independente, întrucât aceste întreprinderi nu făceau parte din același grup de întreprinderi și/sau nu erau controlate de aceeași persoană ori de aceleași persoane, în sensul Legii concurenței.

Existența unui acord, a unei decizii a unei asociații de întreprinderi sau a unei practici concertate

104. Obiectul deciziei date vizează comportamentul adoptat de părțile implicate în contextul participării la procedurile de achiziții publice în perioada 2019-2020, pe teritoriul Republicii Moldova, supuse examinării date.
105. Art. 5 alin. (1) și alin. (3) lit. d) din Legea concurenței (în redacția în vigoare la momentul săvârșirii faptei), interzice fără a fi necesară o decizie prealabilă în acest sens, orice acorduri între întreprinderi sau asociații de întreprinderi, orice decizii ale asociațiilor de întreprinderi și orice practici concertate care au ca obiect sau efect împiedicarea, restrângerea sau denaturarea concurenței pe piața Republicii Moldova sau pe o parte a acesteia. Participarea cu oferte truate la licitații sau la orice alte forme de concurs de oferte fiind expres interzisă.
106. Respectiv, existența unui acord anticoncurențial poate fi dedusă inclusiv dintr-un număr de coincidențe și indicii care luate împreună pot, în absența unei explicații plauzibile, să constituie o încălcare a regulilor de concurență. Aceste indicii și coincidențe pot furniza informații nu doar despre simpla existență a unui acord anticoncurențial, dar și despre durata acestora în timp sau despre perioada în care au fost aplicate.
107. Astfel de practici sunt sancționate întrucât „colaborarea/ coordonarea” (demonstrată prin X X X) a eliminat incertitudinea concurenței, întreprinderile în cauză determinându-și comportamentul pe piață fără a mai fi, în mod real, autonome.

108. În urma investigației efectuate, s-a constatat comportamentul anticoncurențial al întreprinderilor participante în calitate de concurenți independenți la achizițiile publice examinate prin următoarele fapte și probe (examine separate în Capitolul „Acte și fapte constatate”):

109. Materialul probator constatat și examinat pe parcursul investigației a demonstrat că părțile implicate au avut un comportament coordonat, în acest sens fiind realizat contacte directe prin care s-au obținut informații care probează și argumentează existența schimbului de informații strategice ale întreprinderilor „Verilarproiect” SRL și „Protecția” SA. Ca fapte anticoncurențiale de participare cu oferte truate la 9 (nouă) proceduri de achiziții publice, supuse examinării.

110. Orice comportament anticoncurențial al unui angajat se atribuie întreprinderii angajatoare, conform jurisprudenței constante a instanțelor Uniunii Europene care a stabilit că având în vedere că există un raport de subordonare a angajatului față de angajator, angajatul îndeplinindu-și atribuțiile pentru acesta din urmă, angajatul este încorporat în entitatea economică¹³. Astfel, atâta timp cât, în îndeplinirea sarcinilor de serviciu angajatul încalcă, regulile de concurență, întreprinderea angajatoare va răspunde pentru o astfel de încălcare.¹⁴ La caz, este relevant inclusiv faptul utilizării serviciilor acelorași persoane în vederea elaborării ofertelor întreprinderilor investigate și a acțiunilor ulterioare procedurii de achiziție (comportamentului întreprinderilor).

111. Prin urmare, atât materialul probator identificat pe parcursul investigației, ce probează contactul realizat între întreprinderi, cât și comportamentul efectiv manifestat de către întreprinderile „Verilarproiect” SRL și „Protecția” SA, se constată faptul că părțile implicate la participarea în cadrul procedurilor de achiziții publice analizate au realizat un acord și/sau practică concertată de participare cu oferte truate la licitațiile supuse examinării, faptă interzisă de prevederile art. 5 alin. (3) lit. d) și art. 7 alin. (1) lit. d) din Legea concurenței (în redacția în vigoare la momentul săvârșirii faptei).

Acordul să aibă ca obiect sau ca efect împiedicarea, restrângerea sau denaturarea concurenței pe piața Republicii Moldova sau pe o parte a acesteia

112. Art. 5 alin. (1) din Legea concurenței interzice acordurile între întreprinderi, deciziile unei asociații de întreprinderi sau practicile concertate care au ca obiect sau ca efect restrângerea concurenței pe piața Republicii Moldova sau pe o parte a acesteia.

¹³ Hotărârea în cauza C-22/98 BECU fi alții v. Comisia, par. 26; în același sens, hotărârea în cauza C-542/14 VM Remonls fi alții, par. 23

¹⁴ Hotărârile în Cauza C-542/14, VM Remonls fi alții, par. 24, cauzele conexate 100-103/80, Mtsique diffusion francaise fi alții, par 97; cauza C -68/12, Slovensko Sportelna, par. 25

113. Concomitent, dacă este evident că un acord a avut ca obiect să restrângă, împiedice sau să denatureze concurența, atunci nu mai este nevoie să fie examinate efectele acelui acord. Mai mult, un cartel care are ca obiect restrângerea concurenței nu poate fi apărut pe motiv că nu a avut acest efect, pentru că nu a funcționat sau datorită faptului că unul sau altul dintre membrii săi nu a intenționat să îl pună în practică.
114. Acordurile de tip cartel dur sunt restricționări grave ale concurenței prin obiect, care sunt considerate că prin însăși natura lor pot afecta concurența, în sensul restrângerii, împiedicării sau denaturării acesteia. Sunt restricții care, din perspectiva obiectivelor urmărite de regulile de concurență, au un potențial anticoncurențial ridicat, așa încât nu este necesar ca pentru scopurile urmărite de aplicarea art. 5 alin. (1) din Legea concurenței să se probeze un efect concret asupra pieței.
115. În situația în care întreprinderile își coordonează activitatea, este evident viciat caracterul obiectiv al comportamentului acestora, iar prețurile bunurilor/serviciilor comercializate sunt afectate, în mod direct.
116. De asemenea, formarea prețurilor/ ofertelor trebuie să reprezinte rezultatul unor pluralități de manifestări independente de voință, în măsura în care ele reprezintă însă rezultatul unei coordonări, acestea au aptitudinea de a induce în eroare asupra naturii, întinderii, scopului și intensității concurenței. O astfel de inducere în eroare, precum și scăderea intensității presiunii concurențiale, ce ar trebui să se manifeste între întreprinderi independente, are aptitudinea de a limita concurența.
117. Cu toate acestea, în susținerea afirmației că acordul anticoncurențial și/sau practica concertată analizată reprezintă o restricție a concurenței prin obiect, au fost luați în considerare următorii factori:
- conținutul acordului;
 - scopurile obiective ale acestora;
 - contextul în care se aplică sau urmează a fi aplicat acordul.
118. În ceea ce privește analiza conținutului acordului anticoncurențial și/sau practicii concertate, s-a luat în considerare comportamentul întreprinderilor la procedurile de achiziții.
119. Este necesar de menționat că, ambele întreprinderi îndeplineau condițiile de participare stabilite de autoritățile contractante prin documentații de atribuire pentru a acționa independent, situație în care ar fi existat incertitudine în cadrul procedurilor de achiziții și pe cale de consecință s-ar fi manifestat concurența.
120. Scopul obiectiv al acordului anticoncurențial și/sau practicii a rezultat din comportamentul adoptat de întreprinderi cu ocazia participării la achizițiile publice investigate. În acest context, acordul a avut ca scop asigurarea

adjudecării contractului întreprinderii stabilite în prealabil și distorsionarea concurenței în cadrul procedurii.

121. În ceea ce privește contextul economic și juridic în care s-a derulat acordul anticoncurențial, trebuie de precizat faptul că contractele erau atribuite prin proceduri de achiziții publice, desfășurate în conformitate cu Legea privind achizițiile publice nr. 131/2015, aceasta fiind singura modalitatea de manifestare a concurenței pe piețele vizate.
122. În cazul de față, aptitudinea afectării concurenței rezultă din faptul că, în cadrul procedurilor de achiziții publice analizate, concurența a fost eliminată între întreprinderile investigate care au decis să nu mai concureze între ele, înlocuind concurența reală cu o cooperare ilegală prin contact direct realizat prin desfășurarea activității într-un sediu comun.
- Totodată, din analizele ofertelor, ca rezultat al acțiunilor anticoncurențiale ale părților în cadrul unora din procedurile de achiziții analizate, a fost majorată valoarea contractelor adjudecate pentru achizițiile XXX.¹⁵
123. În cazul investigat, obiectivul urmărit de părțile implicate, prin acțiunile întreprinse, a fost acela de a elimina incertitudinea de pe piață.
124. *Astfel, comportamentul adoptat a avut ca obiect eliminarea concurenței între întreprinderile „Verilarproiect” SRL și „Protecția” SA, în cadrul procedurilor de achiziții publice supuse examinării. În acest fel, pe piață nu a existat o competiție reală și eficientă.*

V. EXERCITAREA DREPTULUI LA APĂRARE

125. În conformitate cu art. 59 din Legea concurenței, raportul de investigație asupra cazului inițiat prin Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 19 din 03 iulie 2020, a fost remis către „Verilarproiect” SRL prin scrisoarea XXX, în aceeași zi a fost confirmată recepționarea raportului de investigație.
126. La data de XXX, în cadrul Consiliului Concurenței a parvenit scrisoarea întreprinderii „Verilarproiect” SRL, cu numărul de ieșire XXX, ce conținea observațiile întreprinderii.
127. În temeiul art. 64 din Legea concurenței, prin scrisoarea cu XXX, au fost invitați la audieri reprezentanții întreprinderii „Verilarproiect” SRL, stabilite pentru data de XXX.
128. La data de XXX, în cadrul Consiliului Concurenței, prin intermediul poștei electronice, a parvenit scrisoarea XXX, în interesele „Verilarproiect” SRL, cu numărul de ieșire – XXX, prin care a fost solicitată amânarea ședinței de

¹⁵ XXX

audieri stabilită pentru data de X X X, deoarece reprezentanții întreprinderii „Verilarproiect” SRL aveau în acea zi o ședință de judecată.

129. Prin scrisoarea cu X X X, a fost acceptată solicitarea de amânare, fiind stabilite audierile pentru data de X X X.
130. La data de X X X a avut loc audierea reprezentanților întreprinderii „Verilarproiect” SRL, care a fost reprezentată de X X X.
131. La data de X X X, în cadrul Consiliului Concurenței, prin intermediul poștei electronice, a parvenit scrisoarea X X X, prin care au fost remise concretizări suplimentare la întrebările puse în cadrul audierilor.
132. Astfel, în cadrul procedurii de asigurare a dreptului la apărare, de către părți au fost formulate mai multe opinii expuse în continuare.
133. **„Verilarproiect” SRL precizează următoarele:**

[...]nu este clar cum a fost stabilit faptul participăției întreprinderilor vizate cu oferte truate și dacă a fost realizat scopul de influențare a rezultatelor licitațiilor.

Or, practicile anticoncurențiale în cadrul de achiziție publică, presupune o înțelegere secretă sau o practică concertată între doi sau mai mulți ofertanți, de fixare a prețului sau de împărțire a pieței, în scopul influențării rezultatelor licitației, iar pentru a demonstra existența unui acord anticoncurențial este necesară să existe o materializare clară a „concursului de voințe”, astfel încât să restrângă concurența, fapt care nu a fost nici constatat și nici elucidat de către raportor - executor.

Regula de bază este ca restrângerea adusă concurenței trebuie să fie apreciabilă, iar la analiza efectelor, trebuie luate în considerare contextul pieței geografice, pieței relevante a produsului/serviciilor, existența și ponderea celorlalți concurenți.

În cazul unei încălcări prin obiect, chiar dacă nu este necesară probarea efectelor produse, Curtea de Justiție a Uniunii Europene susține faptul că este necesar să se demonstreze cel puțin ce efecte potențiale de distorsionare, împiedicare sau denaturare a concurenței s-ar fi putut produce pentru a fi putut posibil de a stabili/demonstra existența în fapt a acordului anticoncurențial, cât și a gradului de nocivitate a acordului dintre întreprinderile vizate, fapt ce nu a fost stabilit/analizat și elucidat în Raportul de investigație supus criticii.

Poziția Consiliului Concurenței la argumentele de la pct. 133 – se resping ca neîntemeiată.

Întreprinderile „Verilarproiect” SRL și „Protecția” SA au adoptat o conduită anticoncurențială în cadrul procedurilor de achiziții investigate, realizând prin contact direct o practică concertată cu elemente de coordonare a ofertelor de

participare în cadrul procedurilor în special prin schimbul de informații sensibile și comportamentul întreprinderilor în context.

De menționat că, acordurile în cadrul cărora este coordonat comportamentul întreprinderilor în vederea participării cu oferte truate la licitații, precum și alte condiții de tranzacționare sunt considerate ca fiind de o gravitate deosebită, acestea prezentând un asemenea grad de nocivitate pentru concurență și consumatori, încât, se admite, în acord cu art.5 alin.(5) din Legea concurenței (în redacția în vigoare la momentul săvârșirii faptei) și jurisprudența europeană, că nu este necesară probarea efectelor lor anticoncurențiale, fiind considerate încălcări prin obiect.

Totodată, referitor la ceea ce acordul anticoncurențial și/sau practica concertată analizată reprezintă o restricție a concurenței ca obiect, a fost menționat la pct. 117-122 din prezenta decizie.

Comportamentul anticoncurențial al întreprinderilor a avut ca obiect eliminarea concurenței dintre ele în contextul participării la procedurile de achiziții, în sensul art. 5 alin. (1) din Legea concurenței.

Totodată, din analizele ofertelor, ca rezultat al acțiunilor anticoncurențiale ale părților în cadrul unora din procedurile de achiziții analizate, a fost majorată valoarea contractelor adjudecate pentru achizițiile nr: ❌❌❌.

134. „Verilarproiect” SRL precizează următoarele:

❌❌❌

Poziția Consiliului Concurenței la argumentele de la pct. 134 – se resping ca neprobate.

❌❌❌

135. „Verilarproiect” SRL precizează următoarele:

Investigatorii nici nu analizează cota de piață cumulată deținută de părțile implicate în presupusul „acord” subiecții dependenți de acestea depășește sau nu cota de 10%, 15% pe piețele relevante afectate de presupusul „acord”, sau în cazul în care este dificil să se stabilească dacă este vorba despre un acord între concurenți sau între neconcurenți.

Iar în cazul sus menționat, sunt aplicate prevederile art.8 a legii supra, atunci când, se consideră că acordurilor nu restrâng concurența în cazul în care cotele de piață nu depășesc pragurile de 10%, 15% și, respectiv, 5%, prevăzute la alin. (1) și (2), cu mai mult de două puncte procentuale pe parcursul a doi ani calendaristici consecutivi.

Prevederile art.5 nu se aplică acordurilor de importanță minoră, cu excepția celor prevăzute la art. 9 ale legii, fapt care iarăși, nu s-a stabilit de către investigatori ca fiind elemente existente.

Poziția Consiliului Concurenței la argumentele de la pct. 135 – se resping ca neîntemeiate.

Materialul probator identificat pe parcursul investigației, inclusiv comportamentul efectiv manifestat de către întreprinderile „Verilarproiect” SRL și „Protecția” SA, pentru care nu există o explicație în afara coordonării comportamentului, demonstrează faptul că părțile implicate, la participarea în cadrul procedurilor de achiziții publice analizate, au realizat un acord și/sau practică concertată de participare cu oferte truate la licitații sau la orice alte forme de concurs, faptă interzisă de prevederile art. 5 alin. (3) lit. d) și art.7 alin. (1) lit. d) din Legea concurenței (în redacția în vigoare la momentul săvârșirii faptei).

Potrivit art. 7 alin. (2) din Legea concurenței (în redacția în vigoare la momentul săvârșirii faptei), cartelurile dure sunt cele mai grave acorduri anticoncurențiale și se prezumă că acestea, prin obiectul lor, au capacitatea de a împiedica, restrânge sau denatura concurența.

Conform art. 9 alin. (1) lit. d) din Legea concurenței (în redacția în vigoare la momentul săvârșirii faptei), „*art. 8 nu se aplică acordurilor orizontale de importanță minoră care, în mod direct sau indirect, izolat sau în combinație cu alți factori aflați sub controlul părților, au ca obiect participarea cu oferte truate la licitații sau la alte forme de concurs de oferte*”.

Referitor la cota de piață cumulată, procedurile de achiziție publică investigate, sunt piețe de achiziții publice distincte, concurența realizându-se pentru fiecare piață în parte¹⁶.

Totodată, la cazurile de cartel nu este obligat Consiliul Concurenței să definească concret piață și este irelevant calcularea cotelor la constatarea încălcării Legii concurenței, din moment ce conform art. 9 din Legea concurenței (în redacția în vigoare la momentul săvârșirii faptei), prevederile art. 8 nu se aplică.

VI. CONCLUZII ȘI CONSECINȚE

Caracteristica încălcării

136. Un cartel nu se bazează de obicei pe o acțiune unică sau izolată, ci mai degrabă funcționează prin intermediul unui ansamblu de acțiuni având însă un scop

¹⁶ https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/05d17646-0d60-e911-80d7-0050568b021b

comun urmărit de întreprinderile participante care se poate derula pe durate mari de timp.

137. Cu toate că un cartel este un demers comun, fiecare participant poate juca rolul său specific. Acordurile sunt în mod inevitabil rezultatul colaborării mai multor întreprinderi, care sunt coautoare ale încălcării, dar a căror participare la încălcarea respectivă poate avea diferite forme. Astfel, o încălcare a art. 5 din Legea concurenței poate fi nu numai rezultatul unei acțiuni izolate, ci, de asemenea, al unei serii de acțiuni sau al unui comportament continuu.
138. În cazul investigat, părțile implicate, în vederea participării la procedurile de achiziții publice supuse examinării, în perioada 2019-2020, au coordonat comportamentul având un singur scop anticoncurențial, și anume distorsionarea concurenței prin participarea cu oferte trucate la licitații.
139. În realizarea acestui scop întreprinderile au adoptat un comportament de simulare a concurenței. Așadar, conduita întreprinderilor reprezintă un comportament continuu caracterizat printr-un singur scop, constituind o încălcare unică și continuă, realizată în perioada 11.02.2019¹⁷ – 21.12.2020¹⁸.

Consecințele juridice

140. Individualizarea sancțiunilor prevăzute la art. 72 din Legea concurenței (în redacția în vigoare la momentul săvârșirii faptei), se face ținând cont de gravitatea și durata faptei, criterii prevăzute de art. 72 alin. (3) și (5) din legea menționată. Totodată, cuantumul amenzii se bazează pe determinarea unui nivel de bază care se poate majora în cazul existenței circumstanțelor agravante sau se poate reduce în cazul existenței circumstanțelor atenuante.
141. În conformitate cu art. 72 alin. (3) lit. c) din Legea concurenței (în redacția în vigoare la momentul săvârșirii faptei), pentru faptele de gravitate mare (încălcarea art. 5 alin. (1) și alin. (3) lit. d), art. 7 alin. (1) lit. d) din Legea concurenței) se sancționează cu amendă de la 2% până la 4% din cifra totală de afaceri realizată de întreprinderi în anul anterior sancționării.
142. Nivelul de bază se obține prin înmulțirea procentului determinat în funcție de gradul de gravitate cu factorul aferent duratei încălcării.
143. Evaluarea gravității unei încălcări se face de la caz la caz, pentru fiecare tip de încălcare, luându-se în considerare împrejurările relevante ale cazului.
144. În sensul prezentei decizii, se reține ca circumstanță care indică la caracterul grav al faptei anticoncurențiale, încălcarea prin obiect, care prin caracterul său afectează mediul concurențial și în consecință bugetul autorităților contractante care au organizat aceste 9 achiziții publice.

¹⁷ Data publicării on-line a anunțului/invitației de participare la achiziția cu indicele MD-1549866994779

¹⁸ Data încheierii contractului la achiziția cu indicele MD-1604568155936

145. Având în vedere comportamentul efectiv al întreprinderilor, inclusiv al factorilor de decizie al acestora în vederea voalării comportamentului coordonat, numărul procedurilor de achiziții publice la care a fost implementat acordul anticoncurențial, numărul și valoarea contractelor¹⁹ se stabilește cuantumul sancțiunii de 3%.
146. Conform prevederilor art. 72 alin. (5) din Legea concurenței, în funcție de durată, faptele se împart în 3 categorii: fapte de scurtă durată (mai puțin de un an) sau cu consumare instantanee: factor 1; fapte de durată medie (de la un an la cinci ani): factor 1,2; și fapte de lungă durată (peste cinci ani): factor 1,4. Respectiv, nivelul de bază al amenzii se obține prin înmulțirea procentului determinat în funcție de gradul de gravitate cu factorul aferent duratei încălcării.
147. În conformitate cu Legea nr. 131 din 03.07.2015 privind achizițiile publice *achiziția publică* reprezintă procurarea, prin intermediul unui contract de achiziții publice, de bunuri, de lucrări sau servicii de către una sau mai multe autorități contractante de la operatorii economici selectați de acestea, indiferent dacă bunurile, lucrările sau serviciile sunt destinate sau nu unui scop public. Astfel, aceasta constă din totalitatea acțiunilor autorității contractante, în contextul achiziției respective, până la semnarea contractului de achiziții.
148. În conformitate cu art. 74 alin. (3) din Legea privind achizițiile publice, ofertanții sunt informați, la momentul solicitării ofertelor, despre condițiile de încheiere a contractului de achiziții publice. Respectiv, informarea ofertanților este realizată prin intermediul publicării de către autoritatea contractantă a anunțului de participare/ documentației de atribuire.
149. Durata încălcării constatate include perioada din momentul publicării anunțului de participare/ documentației de atribuire a achizițiilor, la organizarea și desfășurarea cărora au fost identificate semne anticoncurențiale (prima din cele investigate/ analizate) până la semnarea contractului cu autoritatea contractantă în temeiul ofertei concertate pe care a prezentat-o întreprinderea (ultima din cele investigate/ analizate).
150. Prin urmare, în cazul investigat, coordonarea acțiunilor întreprinderilor „Verilarproiect” SRL și „Protecția” SA, în cadrul procedurilor de achiziții publice supuse examinării, a avut loc în perioada 11.02.2019 – 21.12.2020 și drept urmare se încadrează în categoria faptelor de durată medie (de la un an la cinci ani), respectiv se aplică factorul de durată 1.2.
151. Cifra totală de afaceri luată în calcul la stabilirea amenzii este aferentă anului financiar 2022. Astfel, prin scrisoarea cu nr. X X X, întreprinderea „Verilarproiect” SRL a comunicat că, a obținut venituri în anul 2022, în valoare de **54 006 411,00 MDL**.

¹⁹ Analiza de pct. 93 din prezenta decizie

152. Întreprinderea „Protecția” SA, potrivit Deciziei Agenției Servicii Publice, din 22.03.2022, a fost radiată din Registrul de stat al persoanelor juridice.
153. La individualizarea sancțiunilor, Consiliul Concurenței va lua în considerare toate circumstanțele cazului, care pot conduce la o diminuare sau la o majorare a nivelului de bază al amenzilor.
154. În conformitate cu art. 73 alin. (1), nivelul de bază al amenzii pentru încălcarea normelor materiale ale legislației concurențiale poate fi majorat sau redus cu un procent cuprins între 5% și 10% din cuantumul nivelului de bază stabilit în conformitate cu art. 72 pentru fiecare circumstanță agravantă ori atenuantă constatată.
155. În cazul investigat, nu au fost identificate circumstanțe agravante sau atenuante.
156. Potrivit art. 36 alin. (6) din Legea concurenței, sumele ce reprezintă amenzi sau alte sancțiuni aplicate de Consiliul Concurenței se fac venit la bugetul de stat, în condițiile legii. Acestea urmează a fi transferate la conturile beneficiarului: Ministerul Finanțelor, codul fiscal: 1006601000037, IBAN MD83TRGAAA14311701000000; prestator beneficiar: Ministerul Finanțelor – Trezoreria de Stat.
157. În conformitate cu art. 43 alin. (2) din Codul de executare nr. 443-XV din 24.12.2004, în cazul în care sumele se încasează în beneficiul statului, calitatea de creditor este exercitată de către Ministerul Finanțelor.
158. În calitate de debitor, în sensul prezentei decizii, este întreprinderea „Verilarproiect” SRL.

Urmare, cu considerarea faptelor constatate și concluziilor expuse în raportul de investigație, a observațiilor asupra raportului de investigație prezentate, precum și a audierilor desfășurate la data de 13.03.2023, în temeiul prevederilor art. art. 5, 7, 39, 41, 65, 67, 71-73 din Legea concurenței, **Plenul Consiliului Concurenței**

DECIDE:

1. A constata încălcarea prevederilor art. 5 alin. (1) și (3) lit. d) și art. 7 alin. (1) lit. d) din Legea concurenței nr. 183/2012 (în redacția în vigoare la momentul săvârșirii faptei), de către întreprinderile „Protecția” SA și „Verilarproiect” SRL, prin participarea cu oferte truate la procedurile electronice de achiziții publice cu identificatorii MD-1549866994779, MD-1556275774634, MD-1556788573130, MD-1558676499999, MD-1558687203643, MD-1561099571788, MD-1558937845224, MD-1553085678420 și MD-1604568155936.

2. A aplica o amendă întreprinderii „Verilarproiect” SRL, în cuantum de 1 944 230,80 MDL (un milion nouă sute patruzeci și patru mii două sute treizeci lei și

optzeci bani)), ceea ce constituie 3.6 % din cifra totală de afaceri a întreprinderii pentru anul 2022.

3. Suma amenzii urmează a fi achitată de întreprindere la bugetul de stat (codul IBAN: MD83TRGAAA14311701000000), în termen de 60 zile lucrătoare de la data comunicării prezentei decizii, cu mențiunea „amendă aplicată de către Consiliul Concurenței în conformitate cu Legea concurenței nr.183 din 11.07.2012”. O copie a actului care confirmă plata va fi transmisă către Consiliul Concurenței.

4. A informa Agenția Achiziții Publice în scopul întreprinderii măsurilor ce se impun în limitele competențelor.

5. Decizia poate fi contestată, în termen de 30 de zile calendaristice de la primirea acesteia de către părți, la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, specializat în materie de contencios administrativ (mun. Chișinău, str. Kiev, 3).

6. Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării și va fi adusă la cunoștința părților.

Alexei GHERȚESCU
Președinte